

Siskin o un estudi especulatiu sobre la possibilitat d'un llenguatge de les plantes¹

Anna Dot

Nota introductòria

Algunes investigadores en traducció utilitzem l'acadèmia com a pretext per vehicular un problema personal amb una mena de fets: les separacions. El llenguatge científic és una disfressa de novel·les d'amor. Després d'aquesta revelació que em pot costar el lloc de treball, si us plau, permeteu-me un primer comentari a tall d'anècdota per introduir aquesta investigació acadèmica sobre la traducció de les plantes, i disculpeu-me per la possible poca pertinència d'aquestes paraules en un entorn de formalitat i distanciament com el que ens trobem.

No puc evitar confessar que, com tota investigació, la que he vingut a presentar també sorgeix d'una història personal. De fet, sorgeix d'una mala relació amb les plantes d'interior, que va acabar denotant la imminent separació d'un matrimoni. Casats com semblava que estàvem, compràvem plantes i se'ns morien, no pas per falta d'aigua o de llum, sinó per abandonament. El mateix va passar amb la relació.

Ara recordo que, mentre les plantes se'ns morien, ell sempre havia volgut tenir un llebrer espanyol i jo m'havia estat preocupant pels dos lluers que des de feia anys intentaven construir un niu sobre els cables elèctrics del nostre carrer i no ho aconseguien. Alguna vegada havia pensat que els podríem adoptar i donar-los una casa, o una gàbia... diga-n'hi com vulguis.

¹ Aquest article de ciència-ficció es va escriure com a resposta a l'encàrrec de realització d'una acció sobre la figura d'Olga Sacharoff que Eduard Escoffet va fer a Anna Dot a finals del 2017. Es va presentar públicament a la sala d'actes del Museu Picasso de Barcelona el dia 11 de gener de 2018, a la sessió d'accions *Constel·lació Cravan: Mina Loy, Olga Sacharoff, Otho Lloyd, Francis Picabia*, organitzada per Escoffet i en la qual també van participar Laia Estruch, Laura Llaneli, Clàudia Pagès i Maria Sevilla.

En un recent viatge a Tallinn, Estònia, entro a una llibreria de vell i un llibre escrit en rus em troba:

Val 3€. No entenc el rus però té imatges boniques de plantes d'interior com les que s'havien mort a casa nostra.

найти участки с различными условиями освещенности.

Неплохие результаты дает применение досвечивания люминесцентными лампами. Их подвешивают по отдельности над растениями или монтируют по несколько штук над растениями или сбоку от них. Расстояние между трубками обычно равно 10...15 см. Продолжительность досвечивания — 12...14 ч. Непрерывное освещение в течение суток применяют редко.

Нужно учитывать, что освещенность значительно понижается с удалением растений от источника света. Так, если на расстоянии 10 см от люминесцентных ламп ДС-30 она составляет 6500 лк, то на расстоянии 50 см снижается до 3500 лк. Существенно влияет на увеличение освещенности может специальный отражатель, покрытый белой светотехнической эмалью. При использовании такого экрана-отражателя освещенность в 3500 лк увеличивается до 4500 лк.

Весной, когда на окнах подолгу начинают задерживаться яркие солнечные лучи, даже многие светолюбивые виды (например, суккуленты — сочные, мясистые растения) могут страдать от

8

резкой смены условий — на их листьях могут появиться ожоги, или же все растение приобретет некрасивый красновато-бурый оттенок. Чтобы этого не случилось, в первые весенние светлые дни лучше применить затенение кисеей, марлей и т. д. Затем, когда растения "привыкнут" к новым условиям, затенение можно снять.

ТЕМПЕРАТУРА ПОМЕЩЕНИЯ

Немаловажное значение для развития растений имеет температура воздуха в помещении, особенно зимой. В зависимости от происхождения различают тропические растения, культивируемые в теплых помещениях (зимой 18...20 °С), и субтропические — для прохладных помещений (зимняя температура 10...12 °С). Наиболее подходят для озеленения растения, которые могут выдерживать широкую амплитуду температур

САНСЕВЬЕРА ТРЕХПОЛОСАЯ
РАЗН. ЛОУРЕНСА

широкую плоску, в которой создана композиция из 3–4 растений.

Если расставлять все растения на подоконнике, они будут забирать слишком много света. Кроме того, во многих домах подоконники очень узкие или вообще отсутствуют. Гораздо лучше разместить растения на специальных подставках перед окном, укрепить специальные полочки на стене возле окна, а одно красивое растение в декоративном кашпо подвесить перед окном. Там, где есть возможность установить дополнительное освещение, можно сделать специальные теплички, или флорариумы.

Очень эффектно в интерьере различные вьющиеся растения. В качестве опоры для них можно использовать сухое ветвистое дерево, решетку из планок, декоративные шнуры. Наиболее выигрышно выглядят растения, которые сами прикрепляются при помощи корней-присосок к неровной поверхности стены: плющ, филодендрон лазающий и др.

ДИФФЕНБАХИЯ
'РУДОЛЬФ РОЕРС'

25

Ara vivim separats i jo m'estic fent la meva, de casa. Penso que l'ompliré de les plantes d'interior més fràgils que existeixen, aquelles que puguin morir amb més facilitat, i així aprendré a tenir-ne cura perquè em demanaran atenció. A més, el llibre no només explica les característiques de cada tipus de planta, sinó que també proporciona bones idees sobre com col·locar-les a casa.

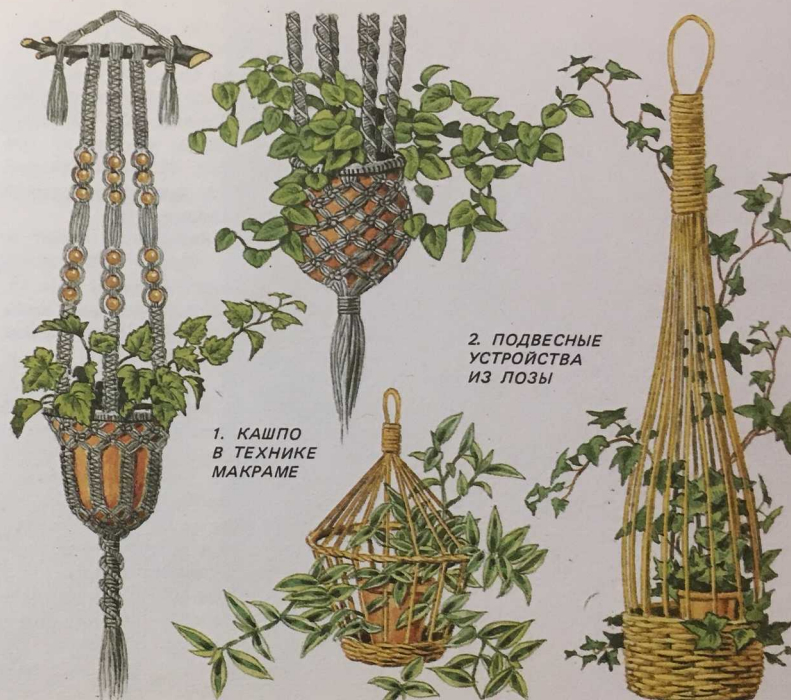
РАЗМЕЩЕНИЕ АМПЕЛЬНЫХ И ВЬЮЩИХСЯ РАСТЕНИЙ

Красиво выглядят ампельные растения в комнате, подвешенные перед окном в специально изготовленном кашпо, которое можно сплести из веревки, шнура, сутажа в технике макраме. Несколько вариантов таких работ приведено на рисунке 1.

В подобных кашпо хорошо размещать такие растения, как папоротник нефролепис, филодендрон лазящий, хлорофитум, плющ. Кашпо можно подвешивать у стены на специальных кронштейнах, но обязательно так, чтобы оно свободно висело в воздухе, а не прислонялось к стене — это резко снижает декоративность.

В последнее время большую популярность приобрело и еще одно старое забытое народное искусство — плетение из лозы. На рисунке 2 приведено несколько вариантов плетеных кашпо из ивового прута.

Неплохо выглядят и другие природные материалы — например, интересную подставку для ампельных растений можно получить, используя спиленный за-

1. КАШПО
В ТЕХНИКЕ
МАКРАМЕ

2. ПОДВЕСНЫЕ
УСТРОЙСТВА
ИЗ ЛОЗЫ

27

НА ОКНЕ И ОКОЛО

Рассмотрим несколько вариантов размещения цветов у окна.

Расширенный подоконник. Доску соответствующего размера нужно укрепить на подоконнике или прикрепить к нему при помощи специальных держателей. На батарее центрального отопления, если она расположена под окном, полезно поместить широкие сосуды с водой или влажным песком, мхом для увлажнения воздуха (рис. 9). Такая доска предохраняет растения от попадания на них сухого воздуха. Выбор растений во многом определяется ориентировкой окна. На северном — это может быть коллекция сенполий (узамбарских фиалок), несколько папоротников или хвойных, диффенбахия, сансевиера и т. д., на южном — разнообразные кактусы и другие суккуленты, многие красивоцветущие растения.

Цветочный столик-скамейка. Подвижная подставка может быть выполнена из различных материалов (дерево,

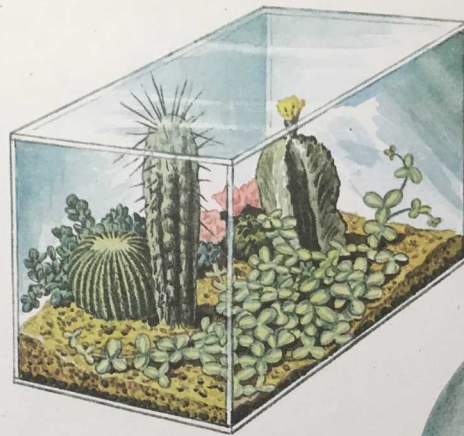
8. ПОЛКА С РЕШЕТКОЙ

9. РАСШИРЕННЫЙ
ПОДОКОННИК

31

На рисунке 16 показаны керамические кашпо со вставками, в каждую из которых высаживают по одному растению. Этот прием облегчает замену растений, позволяет применять различные их сочетания.

Очень эффектно группы из высаженных вместе суккулентных или тропических растений, помещенных в стеклянную емкость типа аквариума. Она может быть шаровидной или в виде куба (рис. 17). В последнее время во многих европейских странах стало популярным создание своеобразных мини-пейзажей, высаженных в большой стеклянной банке или даже бутылке. Сюда помещают миниатюрные сорта различных декоративных растений, которые не слишком сильно разрастаются, — небольшие папоротники, эписции, изящный аир злаковый. Появились даже карликовые сорта, специально выведенные садоводами для этих целей (например, карликовая сеньполия, диффенбахия и др.).

17. КОМПОЗИЦИИ
В СТЕКЛЯННЫХ ЕМКОСТЯХ

38

10. ПОДСТАВКА ПЕРЕД ОКНОМ,
ВАРИАНТЫ ГРУППИРОВКИ

металл, пластик). В зависимости от размеров на ней размещают в кашпо несколько растений разнообразной высоты и характера роста (рис. 10). Такие подставки можно применять в различных вариантах, например, сгруппировать по нескольку (рис. 10, а, б) на разной высоте. Поверхность лучше делать из

пластика, чтобы она не портилась от влаги при поливе.

Передвижная цветочница ("цветочная ванна"). Это емкость, в которую помещают горшки с растениями. Промежутки между ними засыпают песком, торфом, землей или другим субстратом (рис. 11). Можно также, снабдив кон-

тейнер достаточным дренажным слоем (из черепков, гравия, кусочков пенопласта), насыпать сверху землю и высадить в нее растения уже без горшков (но в первом случае легче сменить какой-то один заболевший экземпляр). Такие цветочницы часто изготавливают из дерева, а внутреннюю часть — из

32

Al final, vaig tornar de Tallinn amb el llibre. El primer dia al laboratori on treballava vaig començar un petit experiment que va consistir en els següents passos: iniciar l'aplicació de Google Translate que tinc instal·lada al mòbil, configurar els llenguatges perquè la traducció es porti a terme del rus a l'anglès, seleccionar l'entrada de dades a través de la càmera i enfocar les pàgines del llibre.

Primers resultats cubistes de la traducció automàtica de plantes del rus a l'anglès

Contextualització

L'any 1916 Olga Sacharoff va arribar amb Otho Lloyd, la seva parella, a Barcelona. Es diu que sempre havien viscut força separats però la separació important va venir el 1929. També es diu que això va provocar els 5 anys de depressió i silenci de Sacharoff, com si no pogués ser que, potser, l'artista només hagués sentit unes ganes enormes de callar i desaparèixer de la vida en societat. Qui sap? De la gent, sobretot a partir del moment en què ens morim, se'n diuen moltes coses i d'aquelles dones que van ser les esposes de, les mares de, les germanes de, les veïnes de, les amigues de, les amants de, les muses de, les convidades de, les alumnes de... encara se'n diu més. Però com afirma la cançó², l'Olga era l'artista. I sobre això també se'n diuen coses. Nascuda a Geòrgia, es diu que va ser la introductora del cubisme a Barcelona. Suposo que d'aquí ve que la ciutat li dedicés un parc públic, amagat pels voltants de l'Avinguda Diagonal, en el qual hi ha unes escultures: cubs blancs.

És possible una aproximació cubista que no tracti sobre la falsedat de les coses? Alguna cosa així es va preguntar, quan parlava d'altres coses, Lars Bang Larsen³. A partir d'aquí, en el nostre estudi, l'adjectiu "cubista" servirà per referir-nos a tot allò que sorgeixi d'una reflexió sobre la falsedat de les coses.

2 LAS ODIO (2017). *Indiespañol*. Enllaç: <https://www.youtube.com/watch?v=Bja0oCIKt4o&list=RDBja0oCIKt4o&t=5>

3 Bang Larsen, Lars (2013). "The Society Without Qualities". *E-flux Journal #47*, Setembre 2013. Enllaç: <http://www.e-flux.com/journal/47/60058/the-society-without-qualities/>

Sacharoff, Olga (1920). *Matrimoni*.

A l'exposició *Arthur Cravan. Maintenant?*, que el Museu Picasso dedica a la figura d'Arthur Cravan hi trobem dues obres de la pintora *cubista*: un retrat de Cravan amb un gat siamès ajagut a les cuixes que data del 1913, i l'obra "Matrimoni", de l'any 1920. En aquesta última s'hi representa una parella, podrien ser uns nuvis. Ella vesteix de blanc, té les mans creuades i amb la dreta aguanta un ram de flors violetes i roses que parlen d'ella.

Ell fuma un puro i vesteix un esmòquing. Reposa el morro sobre una de les seves cames un gos. Podria ser un caçador. Darrere d'ella hi ha una gàbia amb dos ocells de color groc i gris. També hi ha dues plantes d'interior.

Ah, agulles, què ens voleu dir?

Els éssers no-humans

El gat, els ocells engabiats, el gos, les plantes. Alguns historiadors han afirmat que la influència de Henri Rousseau i la seva representació pictòrica d'animals i plantes és notable en el treball de Sacharoff. Si és així, vull pensar que la presència d'aquests elements als quadres que hem mencionat no és gratuïta, sinó simbòlica.

Desconec el món de la botànica però en les últimes setmanes m'he trobat treballant amb un algoritme de traducció automàtica que accidentalment ha identificat certes manifestacions de naturalesa lingüística en les plantes que il·lustren un manual rus sobre les característiques i la cura de les plantes d'interior. Per raons polítiques originades en els anys de la Guerra Freda, els mecanismes de traducció automàtica capaços d'oferir traduccions de més qualitat són aquells que operen amb la traducció del rus a l'anglès. Per aquest motiu el meu equip d'investigació ha estat treballant amb aquestes dues llengües.

Sembla que les mostres vegetals d'origen rus amb les que comptem al nostre experiment tenen la voluntat d'expressar-se. Timothy Morton explica que alguns filòsofs, com Arthur Schopenhauer, van afirmar que les plantes no tenen la voluntat de ser com són, sinó que tenen la forma que tenen i es comporten com ho fan com a conseqüència del medi en què habiten.⁴ Morton es basa en Jacques Lacan per respondre que, de fet, no sabem si les plantes volen o no tenir la forma que tenen. I això, segons Morton, vol dir que les plantes podrien mentir. Al meu equip d'investigació regna l'optimisme i la bona fe i pensem que, de la mateixa manera que podrien mentir, també podrien dir la veritat en el temps de la post-veritat.

Per exemple, preocupada pel significat dels dos ocells engabiats que apareixen al quadre “Matrimoni” de Sacharoff, em va semblar pertinent que en la presentació d'avui m'acompanyessin els dos canaris de la tieta àvia d'una companya del laboratori. Així els donaríem l'oportunitat d'expressar-se. El cas és que els ocells del quadre de Sacharoff no eren canaris. Segons aquesta planta, eren lluers, o “siskin”, en anglès.

4 Morton, Timothy (2013). “What Vegetables Are Saying About Themselves”. Al simposi *The Secret Life of Plants*, Princeton University, 3 de maig de 2013. Enllaç: <https://archive.org/details/WhatVegetablesAreSayingAboutThemselves>

Els lluers són uns ocells grocs i grisos que només passen per la península Ibèrica per hivernar. Popularment també se'ls ha anomenat: llunet, gavatxet, llogueret, joqueret, liberal, lloveret, lluidet, niueret, llaniset, nic, niquet, nyic, nyiquet, tiro, tiroret, franceset, mentiró, o mentironet.

Resultats

Donades aquestes condicions i amb aquestes reflexions en ment, hem parat atenció especialment als dos tipus de plantes d'interior que apareixen al quadre "Matrimoni", de Sacharoff. Hem dedicat grans esforços per millorar l'algoritme que les interpreta i hem obtingut el següent missatge:

AGULLES LLIGA I CAP AL NIL I NIL MM NEN D'ELLA LOS ANGELES CAP AL NIL
CAP AL NIL LLIGUES ERIÇÓ LA LLIGA DELS SALZES FIL SUD PEUS

AH I ELLA

Ara per ara, aquest missatge ens resulta indesxifrabl.

Agraïments

Eduard Escoffet, Anna Guarro, Eva Marichalar Freixa, Jaume Coll i Mariné.